

Lletres

Ho faré per ordre alfabètic, per no despistarlos. Albània s'escriu (en albanès) "Shqiperi-se", amb la particularitat que sobre les dues lletres hi ha una dièresi. Alemanya no té problemes amb el nom, però l'alfabet tragina una espècie de *h*, hereva gràfica de la beta grega, que serveix com si fos una *essa*. Àustria es diu "Østerreich" però també amb dièresi sobre la lletra *ø*, majúscula. Bèlgica, en la versió en holandès, també du dièresi sobre l'última *e*: België. Els catalans tenim ces trencades i elles amb puntet al mig. El nom de Dinamarca no té lletres rares, però l'alfabet sí, per exemple aquelles *o* que travessa una barra en direcció NE-SW. Exemple: Copenhagen s'escriu "København", amb una *o* d'aquestes. Finlàndia es diu "Suomi", sense més, però el seu alfabet té aquelles *a* que, damunt, porten un cercle buidat. No un accent ni un punt, no: un cercle buidat xicotet. França té la *ce* trencada, encara que no al nom, i diversos accents. L'hongarès té una de les coses més rares que he vist perquè de vegades posen dos accents greus sobre una sola lletra, per exemple algunes *o*. Islàndia ja és el sùmmum. El nom és "Lydveldid Island", però li han d'afegir un accent greu a la *i* grega (¡quasi res!) i han de convertir les lletres *d* en una cosa semblant, però on el pal vertical oscil·la de manera corba quaranta-cinc graus a la dreta

i es rematat per una creu. Arribem a Irlanda. El gaèlic no el parla ningú gairebé, però és cooficial. I cal escriure unes *i* que són com una *essa* rematada per una barra horitzontal i un puntet. ¿I a Iugoslàvia, què us diré? L'himne nacional (si és que queda nació) es diu "Joste zivi rec nasih dedova", amb accents rars sobre *esses*, *zetes* i *ces*. Noruega al nom no té problemes, però per dins circulen tota mena d'os empalades i d'accents estranys. Polònia és per morir-se. Hi ha eles que les travessa una ratlla diagonal, és amb una coma a sota (com si diguérem *e* trencada), as en les mateixes condicions i *esses* i *ces* amb accents aguts a sobre. Portugal posa el palet aquest que els espanyols posen sobre la *na*, però sobre *i* té *ce* trencades i accents circumflexos...

Als espanyols el que els han dit és que aquesta mania de posar un palet sobre la *n* els ordinadors la poden solucionar fent que l'usuari escriga la *n* i li pose després l'accent. I que això, des d'una perspectiva europea, és més fàcil i raonable que no gastar una tecla exclusivament perquè aquesta combinació ja estiga feta. Perquè si els teclats europeus portaren una tecla per cada combinació estranya de tots els idiomes semblarien inserbibles màquines d'escriure xineses. ¡Ai! però la "llengua es companera del imperio"...

Quin personal, senyor.

Vicent Partal

La 'motorola'

Els que caminem a poc a poc, i sovint a peu, no guanyem per ensurts. Serveixin com a mostra les converses del senyor Txiqui Benegas. Cal veure el que és anar per les carreteres del senyor Cosculluela amb el cotxe, que paguem entre tots nosaltres, amb un xofer sobresaltat, amb presses per arribar a la Maestranza de Sevilla, i mitjançant la transcripció de la *motorola* del senyor Txiqui. Això de la *motorola* té molta gràcia i no s'ha explicat per aquestes contrades. Resulta que, quan als Estats Units d'Amèrica havia triomfat abassegadorament el Ford T, un nord-americà astut es va plantejar que els seus compatriotes, habituats a viatjar tants de quilòmetres en les seves interminables carreteres, desitjaria sentir soroll, música si pogués ser. D'aquesta manera, i prèvia presentació de l'oportuna patent, va fabricar les primeres ràdios per a automòbils.

L'astut americà es deia Galvin, i la seva fàbrica Motorola. El fruit d'aquella patent és avui un dels conglomerats més poderosos d'Estats Units, no només en televisió, sinó en la fabricació de semiconductors i recerca de l'estat sòlid.

Doncs bé, el que té el senyor Txiqui, i que ho paguem entre tots, és una *motorola* capaç d'emetre i de ser captada a 200 quilòmetres per hora. ¡Déu n'hi do dels quilòmetres senyor Txiqui! i tot plegat per dir-nos bajanades, jocs de pa-

raules aptes per addictes al cupó de l'ONCE, i xiuxiuejos de barri. Anem baixant de nivell, senyor Txiqui, i això és fa en coses que roden o volen que paguem entre tots nosaltres. Si Hisenda som tots, ara resultarà, senyor Txiqui, que la seva *motorola* és també, encara que només en part, nostra.

Jo crec que aquest tipus de converses, fins i tot admatent que el presumpte Fernando Múgi-ca no hi fos entre els contertulís de la *motorola* tenien molta més gràcia quan la lletra l'escrivia Pedro Muñoz Seca. ¿Recorda vostè, senyor Txiqui, el primer acte de *La Vengança de don Mendo*? Per aquesta via hauria vostè d'exercitar el seu indubtable talent; en cas contrari ens hauríem d'acontentar amb vulgaritats que no vénen al cas, senyor José María.

Fabià Estapé

